NOG EENS
HET REGENTENSTUK VAN JOHAN VAN DER MEER.

DOOR

MR. S. MULLER Fz.

N mijn stukje over dit onderwerp maakte ik eenige opmerkingen over de plaatsing der voorgestelde personen volgens het oude, bij de schilderij aanwezige lijstje. De aanwijzingen van het lijstje schenen niet uit te komen, en ik maakte dus eene gissing tot verbetering.

De heer Mr. C. G. C. VAN HENGST, oud-regent van het Ambachtskinderhuis, deed mij eene andere oplossing der moeielijkheid aan de hand, die mij na onderzoek de juiste bleek. Ik haast mij, die hier mede te deelen, ten einde te voorkomen, dat de portretten der afgebeelde heeren op den duur verkeerd gedoopt worden.

Volgens het lijstje neemt de orde der door VAN DER MEER voorgestelden „zijn begin van de glazen”, d. i. van de rechterzijde af. De heer VAN HENGST beproefde eene telling van de andere zijde en bevond toen, dat zoodoende niet alleen de door mij geoperde moeielijkheid, dat de schilder VAN DER MEER in rijke kleeding aan tafel zou zitten, verviel, maar dat ook de persoon met de pen in de hand, dien ik als huismeester had aangewezen, de secretaris werd, — eene veel natuurlijker verklaring, in overeenstemming ook met de symboliek op het andere regentenstuk van QUINKHARD.

Door den heer VAN HENGST op deze omstandigheid opmerkzaam gemaakt, begaf ik mij naar het gesticht en vond eene andere bijzonderheid, die deze gissing nog waar-

schijnlijker maakt. Het vertrek, waar de schilderijen hangen, wordt op het lijstje de „collegie-kamer” genoemd; de kamer, waar zij nu aanwezig zijn, heet ook aldus. Doch het lokaal dient voor huiselijk gebruik en is geenszins de kamer van het collegie, d. i. de Regentenkamer van het Ambachtskinderhuis. Is het lijstje, zooals waarschijnlijk is, eene kopie van een ander, dadelijk bij het schilderen gemaakt¹⁾, dan *kan* de aanduiding ook onmogelijk op dit vertrek slaan; immers het bevindt zich in de Fundatie van Renswoude, die eerst in 1756 gesticht werd, terwijl wij de Regentenkamer van het Kinderhuis in het sedert lang ontruimde gebouw van het St. Agnietenklooster te zoeken hebben. De schilderij is dus *zeker* verhangen, en het is zeer mogelijk, dat de kamer naar het lijstje gedoopt is en de aanduidingen van het lijstje slaan op een ouderen toestand, toen de beide schilderijen van VAN DER MEER en QUINKHARD (zooals ook om hunne bijzondere grootte waarschijnlijk is) *over* elkander hingen. Toen kan het dus juist geweest zijn, dat men, om de telling der personen op VAN DER MEER's stuk van voren af (van links af) te beginnen, inderdaad moest „zijn begin nemen van de glazen” (aan de straat), en daarentegen bij QUINKHARDS schilderij „van de glazen van de binnenplaats.”²⁾

Om deze redenen scheen de gissing van Mr. VAN HENGST uiterst waarschijnlijk. Ik zocht naar een middel om zekerheid te krijgen, en vond dit. Volgens mijne telling zou de penvoerder (een bleek man met zwart haar) de heer JACOB MARTENS zijn; volgens de andere telling was JAC. MARTENS een zeer lange blozende man, met blonde krulpruik. Het was mij bekend, dat de heer Jhr. J. L. A. MARTENS alhier, wiens huis (sedert den bouw omstreeks 1660 in de familie gebleven) een waar museum is van oude kunst en kunstindustrie, ook eene nagenoeg volledige galerij van geschilderde familieportretten (waaronder vele van beroemde meesters) bezit. Ik wendde mij tot hem, en het mij met groote welwillendheid getoonde portret van JACOB MARTENS liet geenerlei twijfel over aan de juistheid der door Mr. VAN HENGST geopperde gissing.

De schilder JOHAN VAN DER MEER is nu natuurlijk ook op eene andere plaats te zoeken: hij staat rechts achter de tafel. Het is een jong man met gedistingeerde trekken en blonde krulpruik.

1) Dat dit zoo is, blijkt uit de spelling van den naam van een der voorgestelden: LATSEUR in plaats van LATFEUR.

2) Toevallig komt de kamer, waar de schilderijen nu naast elkander hangen, ook met een raam uit aan eene binnenplaats en met een ander aan den tuin. In dit vertrek kunnen de stukken echter nooit tegenover elkander gehangen hebben, daar aan de eene zijde zich deuren bevinden. De telling der personen op van VAN DER MEER's schilderij begint daardoor nu volgens de aanwijzing *van achteren af*.